

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
ՈՒՇԻ ՀԱՄԱՅՆՔ**

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Գ. ՈՒՇԻ

2016թ

Բովանդակություն

2.	Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն	Ошибка! Закладка не определена.
2.1.	Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն	Ошибка! Закладка не определена.
2.2.	Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.3.	Համայնքում իրականացվող ծրագրերը.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.4.	Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները Ошибка! Закладка не определена.	
2.5.	Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.6.	Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն	9
3.	Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում.....	10
3.1.	Համայնքի զարգացման տեսլական	Ошибка! Закладка не определена.
3.2.	Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ.....	13
4.	ՀՀԶԾ ֆինանսավորում.....	13
5.	ՀՀԶԾ մոնիթորինգ	Ошибка! Закладка не определена.

1. Համայնքի ղեկավարի ողջույնի խոսք

Միտքով ողջունում եմ ՈւՇԻ համայնքի ազգաբնակչությանը և բոլոր նրանց ուժերը հետաքրքրված են ՈւՇԻ համայնքի անցուդարձով, կատարվող ծրագրերով, այս հնգամյա զարգացման ծրագրով նախատեսված ծրագրերի իրականացումով, որոնք վեր են հանվել բազմաթիվ քննարկումների ընթացքում:

Հուսով եմ, որ սափար կկանգնեք, որպեսզի կարողանանք իրականացնել մեր առջև դրված խնդիրները, համայնքը դարձնել բարեկեցիկ և զարգացած համայնք:

Կանխավ շնորհակալ եմ բոլոր այն գործարարներին, համայնքաբնակներին և շահագրգիռ կազմակերպություններին և անհատներին, որոնք կօգնեն համայնքի զարգացման ծրագրերի ինականացմանը, հասարակական կյանքի ակտիվացման գործնթացներին:

Գալիք հինգ տարում համայնքի զարգացման ծրագրային հիմնական ուղղություններն են

- Բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը
- Համայնքում զարգացնել գյուղատնտեսությունը
- Հատուկ ուշադրություն դարձնել կրթությանը, մշակույթի զարգացմանը
- Միջոցներ ձեռնարկել համայնքի սոցիալապես անապահով խավերի սոցիալական պայմանների բարելավման ուղղությամբ.
- Բարելավել համայնքի ֆինանսական կարողությունը
- Նպատակային օգտագործել համայնքային բյուջեի միջոցները
- Բարձրացնել բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների և սպասարկումների մակարդակը
- Նոր աշխատատեղերի ստեղծում

➤ Համայնքում առկա հիմնախնդիրները

- Բնակչության սոցիալապես անապահով վիճակ /70%-80%/
- Առկա գյուղատնտեսական տեխնիկայի և գործիքների մաշվածություն
- Փոքր հողակտորների և ոչ ճիշտ օգտագործման արդյունքում ուժասպառված հողերը
- Արտավայրերի ճանապարհների անմխիթար վիճակ, բացակայություն-
- Աշխատատեղերի բացակայություն
- ԳԵՆ պլանի բացակայություն
- Բուժ. Կեդի շենքի բացակայություն
- մանկապարտեզի շենքի բացակայություն
- Ներհամայնքային ճանապարհներ և գիշերային լուսավորության կառուցում

➤ Լուծման ուղիները

- Օրենքների փոփոխություններ
- Լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների ներկրում
- Կոոպերատիվների ստեղծում և ընդլայնում
- Աշխատատեղերի ստեղծում
- Իրավագիտական ծառայությունների մատուցում
- Գովազդ
- Հանարային մասնակցություն
- Համագործակցություն միջազգային և հասարակական կազմակերպություններ հետ

2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն

2.1. Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն

Ուշի համայնքը գտնվում է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակի տարածաշրջանում, Աշտարակ քաղաքից 3 կմ հյուսիս-արեւելք: Նախկինում ունեցել է Անավանք, Հովհանու վանք, Ուշի քանվանումները:

Գյուղի մոտ է գտնվում Հովհաննավանքը, որը, ըստ ավանդության, հիմնադրել է Գրիգոր Լուսավորիչը: Վանքն իր անվանումը ստացել է իր առաջնորդի՝ Հովհաննեսի անունից, իսկ ժողովուրդը այն կոչել է Հաննավանք: Վանքն իր մեջ ներառել է դպրատունը, գերեզմանոցը եւ եղել է գրչության կենտրոն:

Գյուղի տարածքում կան կիկլոպյան ամրոցի մնացորդներ, մատուռ, որին բնակիչները անվանում են Մարտիրոսի մատուռ: Տեղադրված է Քասաղ գետի աջ ափին: Կլիման զով է, օդը՝ առողջարար: Գտնվում է ծովի մակարդակից 1330 մ բարձրության վրա: Կլիման չափավոր ցամաքային է: Ձմեռները ցուրտ են, հաստատուն ձնածածկույթով: Ամառները շոգ են: Հովիտային միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 23-25-ի սահմաններում, հունվարյանը՝ -4,-5-ի սահմաններում: Մթնոլորտային տարեկան տեղումների քանակը 400-450 մմ: Բնական լանդշաֆտները չոր տափաստաններ են:

1831 թ-ին գյուղն ունեցել է 229, 1897 թ-ին՝ 601, 1939 թ-ին՝ 1193, 1959 թ-ին՝ 1160, 1979 թ-ին՝ 1525, 1989 թ-ին՝ 1887 բնակիչ:

Համայնքի բնակչության թիվը կազմում է 1722 մարդ: Սեռային կազմում տղամարդիկ եւ կանայք ունեն նույն համամասնությունը՝ կազմելով 50-ական տոկոս: Բնակչության մեջ մինչաշխատունակ տարիքի բնակիչները կազմում են 27%, աշխատունակները՝ 65%, հետաշխատունակները՝ 8%: Համայնքն ունի առկա 690 տնտեսություն, ունի դպրոց, գրադարան, մանկապարտեզ, բուժկետ, կապի հանգույց:

Համայնքի տնտեսության մասնագիտացման ուղղությունը գյուղատնտեսությունն է: Համախառն բերքի մեծ մասը տալիս է բուսաբուծությունը: Գյուղատնտեսական հողահանդակների հիմնական մասն օգտագործվում է որպես պտղատու այգիներ, վարելահողեր: Զբաղվում են պտղաբուծությամբ, խաղողագործությամբ, բանջարաբուստանային, հացահատիկային, կերային կուլտուրաների մշակությամբ: Պահուստային հողերը զբաղեցնում են համայնքի մակերեսի մոտ 70%, որոնք բաշխված են հետեւյալ կերպ. արոտավայրեր՝ 419հա, վարելահողեր՝ 315հա, բազմամյա տնկարկներ՝ 6հա: Զբաղվում են խոշոր եւ մանր եղջերավոր անասնաբուծությամբ, թռչնաբուծությամբ: Համայնքը չունի արդյունաբերություն, համայնքի հիմնախնդիրների մեջ կարելի է խմելու եւ ոռոգման ջրի ջրագծերի, գյուղամիջյան ճանապարհների վերանորոգումը: Ուշի համայնք՝ մակերես՝ **21.9կմ2**, բնակչություն՝ **2466**

Համայնքի հողատարածքը

	ՀՀ Արագածոտնի մարզի ՈԻՇԻ համայնքի հիմնական հողային ռեսուսները	հա
1.	Համայնքի վարչական սահմաններում ընդգրկված հողերի ընդհանուր մակերեսը որից՝	4405.64
2.	Բնակավայրի հողեր	149.09
3.	Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր	4160.53

4.	Արդյունաբերության, ընդերք օգտագործման և այլ արտադրական հշանակության հողեր	14.03
5.	Էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի, կոմունալ ենթակառուցվածքների հողեր	17.27
8.6	Ջրային հողեր	14.17

➤ 1.2. ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Համայնքի բնակչությունը կազմում է 1722 մարդ, որոնցից՝

Կանայք—860

Տղամարդիկ—862

2. Բնակչության տարիքային կազմը՝

0-6 տարեկան 111

7-17 տարեկան 154

18-62 տարեկան 1025

63-ից բարձր 210

3. Բնակչության սոցիալական կազմը

Թոշակառուներ 176

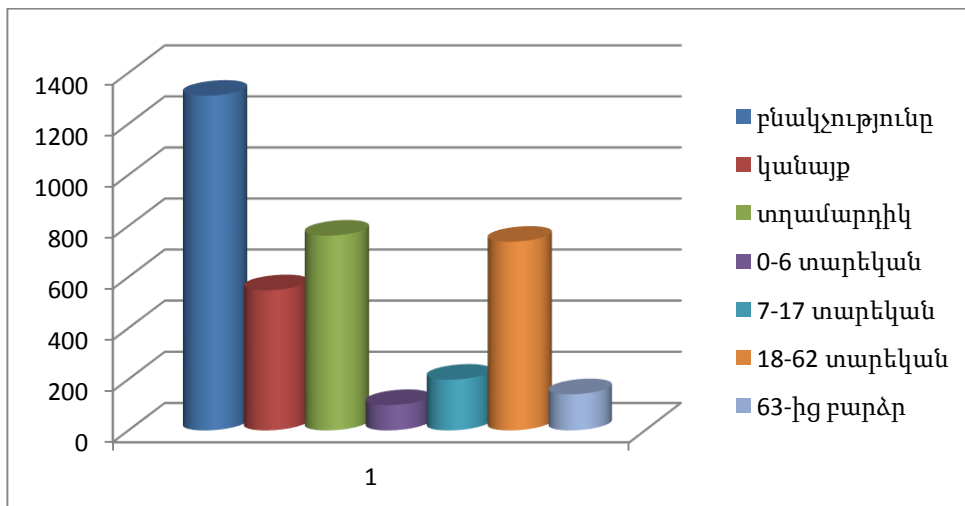
Միակողմանի ծնողագուրկ երեխաներ 1

Հաշվանդամներ 35

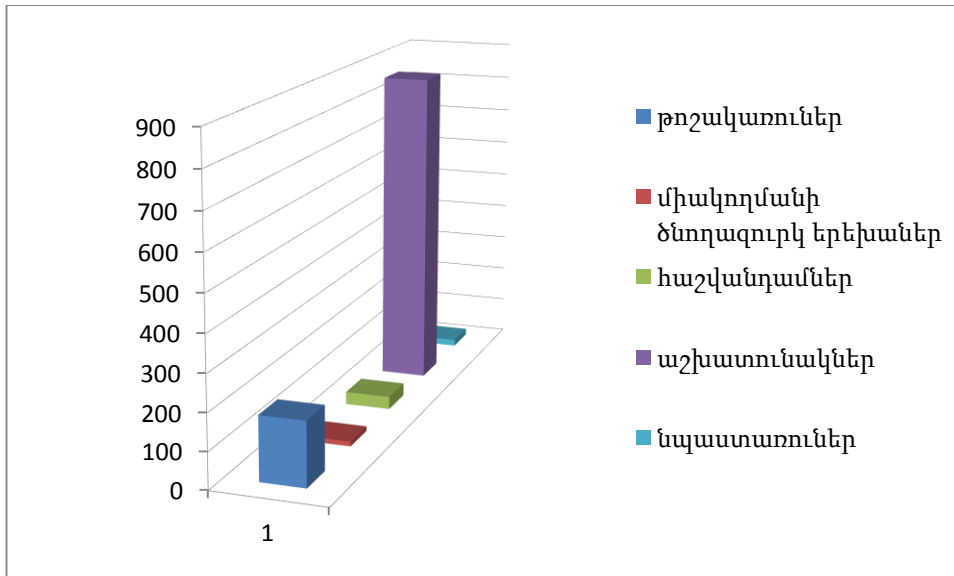
Աշխատունակներ 865

Սոցիալական նպաստների համակարգում գրանցված ընտանիքներ 18

Համայնքի բնակչության կազմը

Բնակչության սոցիալական կազմը

2.2 Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը

Նկարագրել համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակն, անդրադառնալով հետևյալ հարցերին.

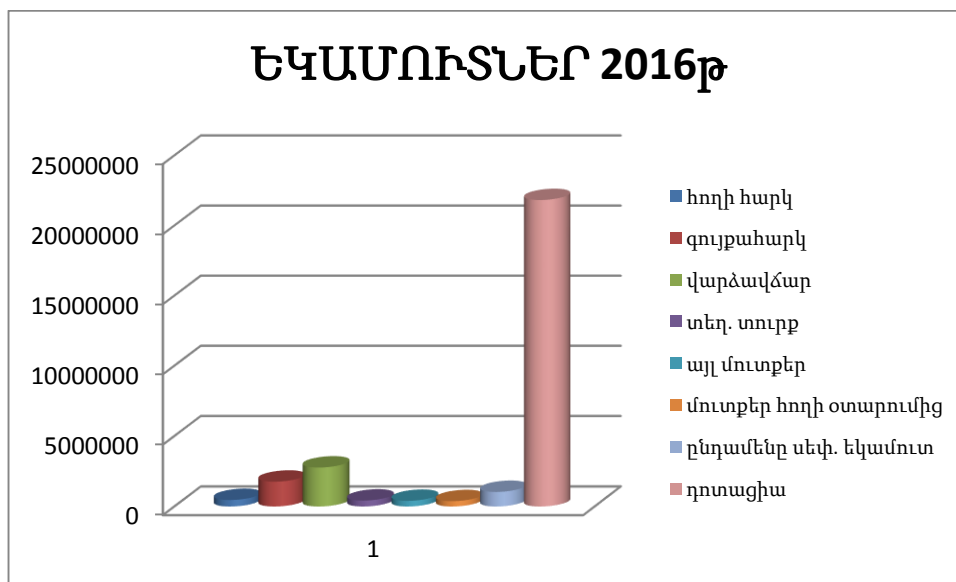
- Համայնքի ընդհանուր տարեկան բյուջեն- 34957.8
- ընդհանուր եկամուտների մեջ համայնքի սեփական եկամուտների բաժինը -24.1(%)
- Համայնքի տարածքում ծառայությունների բնագավառի ձեռնարկություններն են՝
 Խանութներ-3 զբաղված են առևտրով
 Հասարակական սննդի կետեր՝-5, որից՝ գործող 2-ը
 Համայնքը համարվում է գյուղատնտեսական՝
 Դաշտավարություն
 Անասնապահություն
 Արտադրվող հիմնական գյուղատնտեսական մթերքներն են՝ ցորեն, գարի, հաճար, բանջարաբուսության այլ կուլտուրաներ, պտուղ
- Զբոսաշրջային հետաքրքրություն ներկայացնող բնական հուշարձաններից եկեղեցին
- Համայնքում գործում է հիմնական դպրոց
 աշակերտների թիվը 161
 Աշխատողների թիվը 34
- Ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված են 24 ընտանիքներ:
- գործազրկության մակարդակը 45%:

2.3 Համայնքում իրականացվող ծրագրեր

Համայնքի վարչական տարածքում պետության կողմից գալիք հինգ տարիների համար նախատեսվող ծրագրերն անհայտ է:

2.4 Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրությունը և ֆինանսական կանխատեսումները

	ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ա.	ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	34957.8	35069.9	36050.0	37900.0	37750.0	38600.0
1.	Հողի հարկ	4608.9	4650.0	4700.0	4800.0	4900.0	5000.0
2.	Գույքահարկ	1762.2	1800.0	1900.0	2000.0	2100.0	2200.0
3.	Վարձավճար	2765.5	2800.0	2900.0	3000.0	3100.0	3200.0
4.	Տեղ. տուրք	420.0	500.0	550.0	600.0	650.0	700.0
5.	Այլ եկամուտներ	400.0	500.0	500.0	500.0	500.0	500.0
6.	Մուտքեր հողի օտարումից	377.4	1000.0	1500.0	2000.0	2500.0	3000.0
7.	Ընդամենը սեփ. եկամուտներ	10334.0	11250.0	12050.0	12900.0	13750.0	14600.0
8.	Դոտացիա	21819.9	21819.9	22000.0	23000.0	24000.0	25000.0

2.1.5. Համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացումը խոչընդոտող գործոններ

Այս ենթաբաժնում մանրամասն պետք է նկարագրվեն համայնքի զարգացման հիմնական խոչընդոտներն ու դժվարությունները: Պետք է դիտարկվեն զարգացման առնվազն հետևյալ ուղղություններում առկա դժվարությունները.

1) Գործարար միջավայրի բարելավման և ձեռնարկատիրության խթանման հիմնական խոչընդոտող գործոններն են ֆինանսի բացակայությունը, իրացման շուկայում արտադրանքի անմրցունակ լինելը, իրացման դժվարությունները, գիտելիքների պակասը:

2) համայնքի գույքի կառավարումը իրականացնելու խնդրի խոչընդոտող գործարար միջավայրի և ձեռնարկատիրության ցածր մակարդակը, ֆինանսի պակասը, բնակչության մոտ գիտելիքների պակասը:

3) Նախադպրոցական կրթության և արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպման խոչընդոտներից են՝ շենքի ձեռք բերման խնդիրը՝ համապատասխան ֆինանսական միջոցներ չլինելու պատճառով, ինչպես նաև համապատասխան գույքի ձեռք բերման ֆինանսական խնդիրները:

4) ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ, խնդրի խոչնդոտներից են համապատասխան մարզական կառույցների և գույքի բացակայությունը և դրանց ձեռք բերման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները:

5) համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը բարելավելու համար խոչնդոտ է աշխատատեղերի պակասը, սեզոնային զբաղվածության արտադրամասերի բացակայությունը, սոցիալական օգնության ֆինանսի սակավությունը , լրացուցիչ եկամուտների ստացման բացակայությունը :

6) ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսումը երիտասարդության ներգրավմամբ, խնդրի խոչնդոտներից են համապատասխան մարզական կառույցների և գույքի ձեռք բերման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները:

7) համայնքում բնակարանային շինարարության խթանման խոչնդոտ է համարվում ֆինանսական միջոցների բացակայությունը,:

8) համայնքի բնակավայրերի կառուցապատումը, բարեկարգումը և կանաչապատումը, համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովումը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատների պահպանումը և գործունեության ապահովումը, խնդրի խոչնդոտներից են աղբամանների ,աղբահարթակների,աղբավայրի և աղբատար մեքենայի բացակայությունը, ֆինանսական միջոցների բացակայությունը:

9) համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպումը, համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանումը և շահագործումը- այս բնագավառում՝ ներհամայնքային տրանսպորտի ներդնումը տնտեսապես ձեռնտու չէ,իսկ ճանապարհների և ենթակառույցներ պահպանման և ժահագործման առումով կան որոշակի ֆինանսական դժվարություններ:

10) պետության պաշտպանության իրականացման աջակցումը,այս խնդրի լուծման համար կարևոր խոչնդոտ է հայրենասիրական,պետական մտածողության պակասը, գյուղաբնակների ամենօրյա զբաղվածությունը անասնապահության մեջ, տրանսպորտային միջոցների ոչ սարքին վիճակը:

11) աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացումը,խնդրի խոչնդոտներից են շենքերի և շինությունների ոչսեյսմակայուն լինելը,պարզագույն թաքստոցների և քաղաքացիների անահատական պաշտպանության միջոցների բացակայությունը,ազդանշանային սարքերի բացակայությունը:

12) գյուղատնտեսության զարգացման խթանումը,-կարեոր խոչնդոտ է ոռոգման ջրագծի և ջրի բացակայությունը, գյուղատնտեսական տեղնիկայի բարձր% կազմող մաշվածությունը, ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների բացակայությունը,արոտներներում ջրի, մակատեղերի, ծածկոցների և ճանապարհների բացակայությունը:

13) համայնքում շրջակա միջավայրի պահպանությանը խոչնդոտ է գիտակցական մակարդակի ոչ բարվոք վիճակը:

14) զբոսաշրջության զարգացման խթանման խոչնդոտ է գովազդների բացակայությունը,այդ բնագավառում բնակչության գիտելիքների պակասը,հանգստյան գոտիների և գյուղական մինի հյուրանոցների կառուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայությունը :

15) համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպում- այս խնդրի լուծման դժվարությունները կապված են սոցիալական վատ վիճակի և աշխատատեղերի բացակայության հետ:

16) համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանման խոչնդոտներից են բնակչության սոցիալական վիճակը, աշխատատեղերի բացակայությունը, բազմանդամ ընտանիքների հանդեպ հոգածության ցածր մակարդակը, բնակչության մոտ կա մտահոգություն երեխաներին բարեկեցիկ կյանք ապահովելու հարցում:

17) համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացումը, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծումը- այս խնդրի իրականացման խոչնդոտ է բուժկետի շենքի բացակայությունը, մասնագետների և սարքավորումների պակասը, սոցիալական խավերի ֆինանսական ցածր հնարավորությունները, առողջության պահպանման համալիր ծրագրի բացակայությունը:

18) համայնքային հասարակական կյանքին հաշմանդամների մասնակցության խթանման դժվարությունները կապված են սոցիալական վիճակի և գիտակցական մակարդակի հետ:

19) համայնքում առկա ազգային և համամարդկային արժեքներին յուրաքանչյուրի ազատ հաղորդակցմանը նպաստելը, կապված է սոցիալական վատ վիճակի և գիտելիքների անհրաժեշտ պաշարի բացակայության հետ :

20) բարեգործության խթանումը՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով- այս խնդրի լուծման դժվարությունները կապված են իրազեկման, հայրենասիրական ոգու պրոպագանդման, արտերկրներում բնակվող մեր հայրենակիցների հետ մշտական կապի բացակայության, նրանց համայնքային կյանքին ծանոթացնելու և մասնակից դարձնելու խնդրի հետ , ինչպես նաև բարեգործությունների լայն լուսաբանման բացակայության հետ:

2.6 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն

Ուժեղ կողմերը

1. Գյուղի աշխարհագրական դիրքը
2. Գազաֆիկացված է մոտ 90%-ով
3. Հասանելի է բջջային կապի 3 օպերատորները
4. Խմելու ջրի անհամեմատ մեծ պաշար
5. Հիմնանորոգված հիմնական դպրոց
6. Կրթվածության բարձր մակարդակը
7. Գործող գյուղատնտեսական կոոպերատիվ

Թույլ կողմերը

1. Աշխատատեղերի սակավությունը

2. Ոռոգման ջրի բացակայությունը
3. Փոքր հողակտորների առկայությունը
4. Ժամանակակից տեխնիկայի և տեխնոլոգիաների բացակայություն
5. Խմելու ջրի ներքին և արտաքին ցանցերի անմխիթար վիճակը
6. Գյուղատնտեսական արտադրանքի ստացման բարձր ինքնարժեք և իրացման դժվարություններ
7. Աղբահանության բացակայություն
8. Կենտրոնացված կոյուղու բացակայություն

Հնարավորությունները

1. Աշխատուժի առկայություն
2. Տուրիզմի զարգացման համար գեղատեսիլ ջրվեժի և նրան հարակից գեղատեսիլ տարածքի առկայություն , պատմական և մշակութային վայրերի առկայություն, շահագրգիռ ձեռներեցների նախաձեռնություններ:
3. Կոոպերատիվների ստեղծում

Սպառնալիքներ

1. Երաշտ
2. Կարկուտ
3. Վթարային շենքերի առկայություն
4. Բնակչության աճի ցածր տեմպ

3 Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում

3.1 Հիմնական ունի համայնքը ապագա տարիների համար,

ՈԻՇԻԻ համայնքում գալիք տարիներին՝ ՀՀ-ի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է

1. Գործարար միջավայրի բարելավում և ձեռնարկատիրության խթանում ,որի արդյունքում համայնքում կգործեն ձեռնարկությունների մասնաճյուղեր՝ մասնավորապես գյուղ մթերքների վերամշակման, քարի վերամշակման, ծխախոտագործության, չրերի արտադրության, խմելու ջրի և գյուղ.մթերքների պահածոյացման փոքր և միջին ձեռնարկություններ:
2. Իրականացնել ծրագրեր ուղղված զբոսաշրջության զարգացմանը, որի ընթացքում նախատեսվում է համայնքում կառուցել հանգստյան գոտիներ, տնային

տնտեսություններին կից հյուրանոցային տիպի շինությունների կառուցում,նոր առևտրի կետերիվերաբացում:

3. Գյուղատնտեսության բնագավառում նախատեսվում է զարկ տալ կոոպերատիվային շարժմանը, մեքենատրակտորային կենտրոնացված կայանի ստեղծում, ժամանակակից բարձր արտադրողական տեխնիկայի ձեռք բերում , մասնավորապես կոմբայն,վարի տրակտոր և այլ գյուղմեքենաներ և գործիքներ: Նախատեսվում է նաև վերականգնել ոռոգման ջրագծեր,որոնց արդյունքում ոռոգման ջրով անխափան կապահովվի 60-ից 70հա հողատարածք:Նախատեսվում է նաև արոտների ճանապարհներ կառուցում,արոտատեղերում մակատեղերի,կացարանների և ծածկոցների կառուցում:
4. Համայնքի զարգացման ընթացքը իրատեսական և նպատակային լինելու համար անհրաժեշտ ենք համարում բնակչության բնական և արհեստական աճը: Գործարար միջավայրի բարելավումը, աշխատատեղերի ստեղծումը, գյուղատնտեսության ինտենսիվացումը մեծ խթան կլինեն համայնքում ծնելիությանը և բազմազավակությանը, ինչպես նաև բնակչության ներհոսքին:Բազմազավակությանը և ծնելիությանը խթանելու համար նախատեսվում է նաև ֆինանսական օգնության իրականացում, նորաստեղծ ընտանիքներին անհատույց տնամերձ հողամասերի տամադրում:
5. Նախատեսվում է համայնքում պարբերական և հաստատուն աղբահանության իրականացում: Դրա համար նախատեսվում է համայնքում կառուցել 15-ից 16 աղբահարթակներ, որոնցում կտեղադրվեն աղբամաններ: Նախատեսվում է նաև աղբատար մեքենայի ձեռք բերում և աղբի պարբերական հեռացում աղբամաններից :
6. Համայնքի ճանապարհների և ենթակառուցների մասով նախատեսվում է որոշ փողոցների ասֆալտապատում /2000-ից 3000քառմ/ , որոշ մասի շեքենապատում, ինչպես նաև ջրհեռացման առուների վերականգնում և մաքրում:
7. Երիտասանդության ներգրավմամբ նախատեսվում է ակտիվ մշակույթային և մարզական միոցառումների կազմակերպում ,ժամանցի կենտրոնների ստեղծում, մարզական և մշակույթային խմբակների ստեղծում:
8. Համայնքի բյուջեի եկամուտների ավելացման համար նախատեսվում է համայնքային գույքը վարձակալությամբ տրամադելու աշխատանքներ,մասնավորապես համայնքային հողերի , շենքերի ու շինությունների,տեխնիկայի ,սարքավորումների վարձականությամբ տրամադելը: Նախատեսվում է նաև համայնքային սեփականության հողամասերի օտարում ` հասարակական և արտադրական կառույցների համար,ինչպես նաև առևտրի կետերի, հանգստյան գոտիների կառուցման համար:
9. Համայնքի բնակավարի կառուցապատման, բարեկարգման և կանաչապատման մասով նախատեսվում է կանաչապատ տարածքների ավելացում՝ ծառատունկ, շենքերի և շինությունների վերանորոգման և արդիականացման աշխատանքներ,փողոցների մաքրման աշխատանքներ;
10. Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանման բնագավառում նախատեսվում է երիտասարդ ընտանիքներին անհատույց տնամերձ հողամասերի տրամադրում, ցածր

տոկոսներով երկարատև վարկերի տրամադրում , օժանդակություն փաստաթղթային, իրավական հարցերում և բարոյական աջակցություն:

11. Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսման բնագավառում նախատեսվում է սպորտային միջոցառումների , սպորտլանդիաների անցկացում, սպորտային առանձին խմբակների ստեղծում, միջհամայնքային մրցումների անցկացում:
12. Համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման համար նախատեսվում է բուժկետի շենքի ձեռք բերում, սարքավորումներով և գույքով ապահովում, ծրագրային կազմակերպությունների հետ պայմանագրերի կնքում և համայնքի բնակչության առողջության պարբերական ստուգման աշխատանքներ բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների կողմից:
13. Նախադպրոցական դաստիարակության բնագավառում նախատեսվում է ` մանկապարտեզի շենքի վերանորոգման աշխատանքներ, նոր գույքի և սարքավորումների ձեռք բերում ,մանկապարտեզ հաճախող երեխաների թվի ավելացում և պայմանների բարելավում:
14. Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության և քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառում նախատեսվում է `դասընթացների կազմակերպում, բնակչությանն իրազեկման ազդանշանային սարքավորումների տեղադրում, պարզագույն թաքստոցների կառուցում:
15. Պետական պաշտպանության աջակցման բնագավառում նախատեսվում է ռազմահայրենասիրական միջոցառումների իրականացում, բանակային կյանքին վերաբերվող հարցերի լուսաբանում, զինապարտների պարբերական հաշվառում և զինկոմիսարիատների հետ փոխհամագործակցություն:
16. Համայնքի սոցիալական պաշտպանության բնագավառում նախատեսվում է սոցիալական նպաստների տրամադրում, ֆինանսական օգնության տրամադրում փարոս համակարգում չընդգրկված ,սական սոցիալապես ոչ բարվոք վիճակում գտնվող ընտանիքներին: Նախատեսվում է նաև բարեգործական կազմակերպությունների միջոցով որոշակի օժանդակություն /անասունների տեսքով, գույքի տեսքով և այլն/:
17. Հաշմանդամներին հասարակական կյանքին մասնակցության խթանման բնագավառում նախատեսվում է համագործակցություն , , Խարիխս,, կազմակերպության հետ, հաշմանդամների ընդգրկել զանազան հանձնաժողովների և խմբերի մեջ: Ստեղծել պայմաններ նրան ազատ տեղաշարժի համար/ սայլուղիներ կառուցում և այլն:
18. Բարեգործության խթանման բնագավառում նախատեսվում է արտերկրներում բնակվող մեր հայրենակիցներին պարպերաբար տեղեկացում համայնքի հասարակական կյանքին , խնդիրներին և լուծման ուղիներին: Լայնորեն լուսաբանել համայնքում կատարված ցանկացած բարեգործություն: Կազմակերպել մեծարման ցերեկույթներ :Համագործակցում բարեգործական կազմակերպությունների հետ, ստեղծել բարեգործների անկյուն և լուսանկարների միջոցով լուսաբանել բարեգործների աշխատանքները և ստացված արդյունքները:

3.2 Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ

1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարման նպատակն է համայնքային բյուջեի ավելացումը, համայնքային գույքի պահպանումը, իրականացվող ծրագիրը նպատակ ունի համայնքային գույքի՝ մշակույթի տան սան հանգույցի վերանորոգմանը և մշտական հոսող ջրով ապահովմանը :
2. Ակտիվ մշակույթային և մարզական միջոցառումները միտված են երիտասարդության ակտիվացմանը- վերանորոգված խաղասենյակի առկայությունը կնպաստի գիտելիքների ավելացմանը , հայրենասիրության բարձրացմանը, առողջ ապրելակերպի ու համայնքին մտածողության բարձրացմանը:
3. Համայնքի ճանապարհների պահպանման և շահագործման ծրագրերի արդյունքում կունենանք 300քառ.մետր ասֆալտապատ փողոց , 3000 քառ.մետր բարեկարգ շերենապատված ճանապարհ, 1000մետր վերանորոգված ջրհեռացման առու, մաքուր և գրավիչ համայնք՝ բնակվողների և զբոսաշրջիկների համար:
4. Աղետների ռիսկերի նվազեցման և քաղ. Պաշտպանության միջոցառումների շնորհիվ կապահովվի բնակչության անվտանգությունը և բնականոն կյանքի գործունեությունը:
5. Գյուղատնտեսության բնագավառի ծրագրերը նպատակ ունեն գյուղ մթերքների առատության, իրացման շուկայում մրցունակության բարձրացման , բնակչության սոցիալական և ֆինանսական վիճակի բարելավման, գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտների աճ հնգամյակի ընթացքում 10-ից մինչև 50 տոկոս:
6. Զբոսաշրջության ծրագրերի նպատակն է բնակիչների սոցիալական և ֆինանսական վիճակի բարելավումը՝ նախատեսվում է եկամուտ ստացող տնային տնտեսությունների աճ 15-ից 60 տոկոսի չափով :
7. Համայնքի բնակավայրի կառուցապատման, բարեկարգման նպատակն է ունենալ փողոցային լուսավորության լապտերների ավելացում 20-ից 60կետով , ժամանակակից ենթակառույցներով և շինություններով մաքուր՝ աղբահարթակներով և աղբամաններով կահավորված համայնք, որտեղ աղբատար մեքենայով աղբը պարբերաբար հեռացվում է համայնքից::

4. Համայնքի զարգացման ծրագրի ֆինանսավորումը

Պարտադիր խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի ֆինանսավորումը իրականացվում է /ըստ անձնագրերի/

1. ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄԸ ՈՒՇԻԻ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ – անհատ ձեռնարկատերերի, կազմակերպությունների և բնակիչների ֆինանսական միջոցների հաշվին

2. ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՈՒՇԻԻ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ – իրականացվում է ՈՒՐԲԱՆ կազմակերպության միջոցով՝ համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ և համայնքի ներդրումներով:

3. ՓՈՂՈՑԱՅԻՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ – իրականացվում է համայնքի բյուջեի միջոցներով

4. ԳՅՈՒՂԱՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄԸ ՈՒՇԻԻ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ -

ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ

ՁԵՌՔ ԲԵՐՈՒՄ – իրականացվում է ՇԵՆ կազմակերպության և

համայնքի կողմից 5%ներդրմամբ գոյացած ֆինանսական միջոցներով, ինչպես նաև համայնքի աշխատուժի ներդրմամբ:

5.ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄԸ ՈՒՇԻՒ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ-ԱՐՈՏՆԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ - իրականացվում է ՇԵՆ կազմակերպության և համայնքի կողմից 5%ներդրմամբ գոյացած ֆինանսական միջոցներով, ինչպես նաև համայնքի աշխատուժի ներդրմամբ:

6.ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄԸ ՈՒՇԻՒ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ-ՈՌՈԳՄԱՆ ԶՐԱԳԾԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ- իրականացվում է ՇԵՆ կազմակերպության և համայնքի կողմից 5% ներդրմամբ գոյացած ֆինանսական միջոցներով, ինչպես նաև համայնքի աշխատուժի ներդրմամբ:

8.ՍԱՆՀԱՆԳՈՒՅՑԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ-իրականացվում է և համայնքի բյուջեի միջոցներով

9. ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՏԱՆ ԵՐԿՈՒ ՍԵՆՅԱԿՆԵՐԻ և ԽԱՂԱՍԵՆՅԱԿԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ - իրականացվում է և համայնքի բյուջեի միջոցներով

10. ՆԵՐՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ - իրականացվում է և համայնքի բյուջեի միջոցներով:

5. **ՀՀԶԾ-ի մոնիթորինգը** - իրականացվում է հարցումների և փաստերի ուսումնասիրության հիման վրա, որով գնահատվում է զարգացման ծրագրերի անձնագրերով նախատեսված ցուցանիշների իրական լինելը, ծրագրի իրականացման արդյունավետությունը, բնակչության սոցիալական վիճակի փոփոխությունը : Հսկվում է ծրագրի իրականացման ընթացքը: Յուրաքանչյուր ծրագրի նակատմամբ իրականացված մոնիթորինգի ցուցանիշը նշված է մոնիթորինգի վերաբերյալ հավելվածում՝ ըստ տարիների և թիրախային արժեքների: